

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **Mgr. M. M.**, zastoupený Mgr. Šimonem Navrátilíkem, advokátem se sídlem Praha 1, Dlouhá 714/36, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 1292/25, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2025, č. j. 16 Ad 10/2024 - 97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6. 9. 2023, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), snížila žalobci podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Své rozhodnutí zdůvodnila tím, že podle posudku lékaře Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) ze dne 19. 4. 2023 již žalobce není pro nesplnění podmínek uvedených v § 39 odst. 2 písm. b) a c) ZDP invalidní pro invaliditu třetího ani druhého stupně, ale od 19. 4. 2023 je uznán invalidním pro invaliditu prvního stupně. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu totiž

měla poklesnout jeho pracovní schopnost u zdravotního postižení s nejvýznamnějším dopadem pouze o 35 %.

[2] Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2024, č. j. Y (dále jen „rozhodnutí žalované“), zamítla žalovaná námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí uvedené v předchozím odstavci. Odkázala přitom na posudek vypracovaný Institutem posuzování zdravotního stavu České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) ze dne 15. 1. 2024, dle kterého je žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP, nikoliv pro invaliditu druhého či třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) a c) ZDP. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla tímto posudkem stanovena ve výši 45 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo posudkovým lékařem spatřováno onemocnění zařazené do kapitoly II. (*onkologie*), oddílu A (*zhoubné novotvary*), položky 1c (*novotvary - středně těžké funkční postižení*) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), pro které se stanovuje procentní míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 35 - 45 %. Ačkoliv lékař ČSSZ zvolil jinou položku než posudkový lékař PSSZ, konstatoval, že zjištěný zdravotní stav nadále odpovídá prvnímu stupni invalidity.

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou. Namítal, že rozhodnutí ze dne 6. 9. 2023 mu bylo nesprávně doručováno. Dále měl za to, že závěry posudkového lékaře jsou nesprávné, neboť nevyhodnotil míru poklesu pracovní schopnosti komplexně a opomenul jeho faktický zdravotní stav ve spojení s jeho konkrétní pracovní náplní. Podle názoru žalobce jeho zdravotní stav odpovídá těžkému postižení po onkologické léčbě a poruchy funkčních schopností dosahují rozsahu 50 - 65 %. Namítal, že nebyly zohledněny jeho další zdravotní omezení (zhoršený sluch, žilní potíže, bércové vředy, problémy s chůzí a míchou, bolesti kolen a psychické potíže), kvůli nimž mělo dojít k navýšení poklesu pracovní schopnosti, především k povaze druhu jeho pracovní činnosti, o dalších 10 %.

[4] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl. Pro účely soudního řízení nechal vypracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze (dále jen „PK MPSV“), který byl vyhotoven dne 10. 6. 2024 a jenž byl doplněn opravou zjevných nesprávností dne 4. 11. 2024. PK MPSV shledala, že k datu vydání rozhodnutí žalované byl žalobce invalidní pro invaliditu prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) ZDP. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce PK MPSV ovšem nepovažovala onkologické onemocnění, které bylo v dlouhodobé kompletní remisi a bez těžkých funkčních následků. Rozhodující příčinou podle PK MPSV byla oboustranná praktická hluchota, přičemž procentní hodnota poklesu pracovní schopnosti byla hodnocena dle kapitoly VIII položky 1 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. ve výši 40 %. S ohledem na vyšší profit se sluchadly PK MPSV snížila v souladu s § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb. pokles pracovní schopnosti na 35 %. Ostatní onemocnění, kterými žalobce trpěl, podle PK MPSV nepřesahovala rámec základního onemocnění.

pokračování

[5] Městský soud tedy uzavřel, že jakkoli se posuzující lékaři neshodli na kvalifikaci hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, dospěli ke stejnému závěru ohledně invalidity I. stupně. S ohledem na změnu rozhodného onemocnění žalobce byl stanoven i den této změny na 5. 9. 2023. Městský soud dále uvedl, že v roce 2020 byl žalobce z důvodu onkologického onemocnění hodnocen v křehké remisi. V dalších letech došlo k postupnému zlepšování jeho zdravotního stavu, proto již nebylo PK MPSV onkologické onemocnění kvalifikováno jako rozhodné a jako významnější byla vyhodnocena oboustranná hluchota. Podle městského soudu PK MPSV dostatečně odůvodnila zlepšení zdravotního stavu žalobce, které bylo zdokumentováno jednotlivými lékařskými nálezy. Sluchové postižení se sice zhoršuje, lze jej ale kompenzovat závažnými sluchadly. Závěry PK MPSV tedy městský soud považoval po jejich doplnění za úplné, srozumitelné a přesvědčivé a byla jimi odůvodněna konkrétní míra poklesu pracovní schopnosti.

[6] K nedostatečnému zohlednění dalších zdravotních potíží soud uvedl, že PK MPSV neshledala, že by tato onemocnění měla zásadní dopad do pracovní schopnosti žalobce. Páteční, kloubní ani psychické potíže nepřesahovaly rámec základního onemocnění. Onkologické onemocnění potom PK MPSV považovala od roku 2020 za stabilizované. Z posudku je zjevné, proč PK MPSV nepřikládala dalším onemocněním zásadnější význam, přičemž vycházela z lékařských zpráv a odborných nálezů. Soud rovněž nepovažoval nesprávnost ohledně rozsahu pracovního úvazku žalobce, kterou chybně PK MPSV uvedla v původní verzi posudku, za nikterak podstatnou.

[7] Pokud jde o nesprávné doručování prvostupňového rozhodnutí, městský soud uvedl, že sice mělo být správně žalobci doručováno do datové schránky, nicméně z dodejky vyplývá, že písemnost byla žalobci doručena na jeho doručovací adresu fikcí a poté vhozena do schránky. Žalobce nezpochybňoval doručení rozhodnutí jako takového, namítal pouze jeho dodání v neúplné podobě, což ovšem nebylo možné ověřit. Soud tedy uzavřel, že ať bylo žalobci doručeno rozhodnutí v jakékoli podobě, podstatné je, že proti tomu byly podány řádné námitky. I pokud by tedy bylo rozhodnutí zasláno v neúplné podobě a navíc nikoliv do datové schránky, jednalo se o pochybení správního orgánu; tato vada ovšem žalobci nebránila podat včasné námitky, o kterých bylo žalovanou rozhodnuto. Namítaná vada tedy neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel předně namítal, že rozhodnutí ze dne 6. 9. 2023 mu nebylo do dnešního dne doručeno, pouze fyzicky předáno, ačkoliv má zřízenou datovou schránku. Doručováno nebylo ani do datové schránky a ani na adresu jeho trvalého pobytu, ale na adresu O., kde ovšem v té době nepobýval. Nesouhlasí tedy s městským soudem, že nebyl zkrácen na svých právech. Teprve v době, kdy mu žalovaná začala vyplácet nižší důchod, se dozvěděl o tom, že bylo vydáno dané rozhodnutí, které mu bylo později předáno na pracovišti žalované. Měl přitom legitimní očekávání, že mu bude částka invalidního důchodu vyplácena v dříve

přiznané výši. Zkrácení na svých právech spatřuje v tom, že ve lhůtě k podání námitek díky své ostražitosti stihl podat jen jejich část.

[10] Stěžovatel má dále za to, že v posudku PK MPSV a ani v napadeném rozsudku není dostatečně odůvodněno, proč by díky případné změně sluchadel mělo dojít ke snížení míry poklesu jeho pracovní schopnosti o 5 %. Stěžovatel s tímto názorem nesouhlasí, neboť sluchadla mu do jisté míry pomáhají, nicméně ne v takové míře, jak je uvedeno v posudku. Na závěsná sluchadla mu přitom vznikne nárok až v roce 2028, s čímž se městský soud v napadeném rozsudku nevypořádal. Dále uvedl, že posudek měl komplexně zhodnotit procentuální ohodnocení míry poklesu zdravotní schopnosti. Závěr, že další onemocnění nemohla ovlivnit zařazení stěžovatele do příslušného stupně invalidního důchodu, tak nemůže obstát. Již jen samotné omezení pohyblivosti vylučuje stěžovatele z možnosti vykonávat pracovní činnosti v oboru školství, což opět nebylo posouzeno. V doplnění posudku mělo být rovněž zohledněno, že stěžovatel nevykonává pracovní činnosti na plný úvazek, jak bylo mylně uvedeno v prvotní verzi posudku. Městský soud se rovněž v napadeném rozsudku dostatečně nezabýval tím, jak zdravotní komplikace omezily stěžovatele v možnosti vykonávat dřívější práci.

[11] Podle názoru stěžovatele opakovanou změnou jeho zařazení do různých tříd, respektive kapitol vyhlášky č. 359/2009 Sb. došlo k porušení jeho práv, neboť jako laik nemohl flexibilně reagovat na opakované změny jeho zařazení do příslušné kapitoly. Tím byly zásadně ztíženy jeho možnosti obrany. S argumentem, že nesprávné prvotní zařazení nemělo vliv na jeho procesní postavení, nemůže souhlasit. Stěžovatel nabývá dojmu, že ačkoliv bylo jeho onemocnění zařazeno v průběhu řízení do různých kapitol, vždy míra jeho pracovního omezení dosáhla 35 %, což se mu jeví jako účelové.

[12] Stěžovatel v následném doplnění kasační stížnosti připojil nový zdravotní posudek, který dle svých slov nebyl schopen doložit dříve. Podle tohoto zdravotního posudku byl uznán invalidním ve druhém stupni, což podle jeho názoru dokládá jeho předchozí zařazení do nesprávných položek. Stěžovatel podotkl, že jeho zdravotní stav se postupem času sice zhoršuje, nicméně jím deklarovaná omezení již doložil ke dni vydání rozhodnutí žalované. V době vydání tohoto rozhodnutí měl být tedy uznán invalidním v druhém stupni.

[13] Závěrem stěžovatel uvedl, že přesah jeho vlastních zájmů spatřuje v tom, že žalovaný má zavedenou nesprávnou praxi ohledně doručování, což se týká více subjektů, než jen jeho. Přesah jeho vlastních zájmů spatřuje rovněž v otázce rozsahu přezkumu posudků PK MPSV.

[14] Žalovaná se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uznala pochybení při doručování prvostupňového rozhodnutí, trvá však na tom, že toto pochybení stěžovateli nezabránilo v podání námitek. Dále žalovaná uvedla, že posuzováním zdravotního stavu se ze zákona zabývá PK MPSV. Jedná se přitom o otázku odbornou a správní soud si tak nemůže učinit o této otázce úsudek sám. Městský soud tedy postupoval v souladu s právními předpisy, vycházel-li z posudku PK MPSV. Tento posudek žalovaná považuje za objektivní a dostačující, neboť je úplný, celistvý a přesvědčivý a jeho odůvodnění nevzbuzuje žádné pochybnosti o jeho správnosti, jelikož se PK MPSV zabývala všemi okolnostmi případu

pokračování

a vycházela ze všech dostupných lékařských zpráv. Z tohoto důvodu žalovaná navrhla kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[15] Jelikož se jedná o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, je s ohledem na § 104a odst. 1 s. ř. s. nutné před samotným věcným přezkumem nejprve posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném do 31. 3. 2021, v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) v rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, při jejichž přezkumu se posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

[16] Stěžovatel namítal mimo jiné nesprávné doručování prvostupňového rozhodnutí, které mu podle něj do dnešního dne nebylo platně doručeno, neboť mu nebylo zasláno do datové schránky a jiným způsobem jej v úplně podobě neobdržel. V tomto směru shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost za přijatelnou, neboť považuje za nutné posoudit, zda mělo případné nesprávné doručování rozhodnutí vliv na možnost stěžovatele efektivně se proti němu bránit v námitkovém řízení.

[17] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a z důvodů v ní uplatněných (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] V nyní projednávané věci nebylo prvostupňové rozhodnutí žalované doručováno do datové schránky stěžovatele, nýbrž prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a to na jeho doručovací adresu, kterou uvedl ve své žádosti o přiznání invalidního důchodu ze dne 10. 6. 2020. Jelikož nebyl stěžovatel při doručování zastižen, byla písemnost uložena. Stěžovatel si písemnost v úložní době nevyzvedl, pročez byla písemnost po uplynutí úložní doby vhozena do poštovní schránky na doručovací adrese. Za této situace žalovaná vycházela z toho, že prvostupňové rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno desátý den po uložení zásilky, tedy fikcí ve smyslu § 23 odst. 1 a 4 správního řádu ve spojení s § 24 odst. 1 tohoto zákona. Tyto skutečnosti mezi účastníky řízení nejsou sporné. Městský soud tento způsob doručení označil za vadný, považoval nicméně za podstatné, že i přes toto

pochybení byly stěžovatelem včas podány námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, ať již mu bylo doručeno kompletní či nikoliv.

[20] Z § 19 odst. 1 a 2 správního řádu, stejně jako z § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, vyplývá povinnost správního orgánu doručovat písemnosti primárně prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Má-li tedy adresát zřízenou datovou schránku, nelze mu písemnost doručovat jiným způsobem, a to ani pokud správnímu orgánu uvedl doručovací adresu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 As 90/2010 - 95). Lze tedy souhlasit s názorem městského soudu, že žalovaná pochybila, jestliže doručovala stěžovateli, který měl v té době aktivní datovou schránku, napadené rozhodnutí prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Tato vada ovšem ještě nutně nepředstavuje vadu, která implikuje nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu, tedy nemusí vést ke zrušení tohoto rozhodnutí v rámci soudního přezkumu *per se*.

[21] Na skutkovém půdorysu nyní projednávané věci lze ponechat stranou případy, kdy správní rozhodnutí není účastníku řízení doručeno vůbec. Stěžovatel nepopírá, že se prvostupňové rozhodnutí do jeho dispozice dostalo, byť mu nebylo zákonem předvídaným způsobem *oznámeno* (§ 72 odst. 1 věta první správního řádu), tedy konkrétně v dané věci *doručeno*. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu akcentuje materiální funkci doručení rozhodnutí, kterou je reálná možnost seznámit se s jeho obsahem. Pochybení při doručování může být tedy zhojeno v případě, kdy rozhodnutí bylo jeho adresátovi doručeno jiným nezpochybnitelným způsobem, byť nešlo o způsob zákonem předvídaný (srov. například rozsudek tohoto soudu ze dne 18. 12. 2024, č. j. 5 Afs 207/2024 - 26). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 3. 2015, č. j. 10 Azs 249/2014 - 30, zdůraznil, že „za řádně doručenou lze považovat takovou písemnost, která byla odeslána správnímu adresátovi a prokazatelně se dostala do jeho dispozice. Pro doručování ve správním řízení je totiž zásadní, zda se adresát s doručovanou písemností prokazatelně seznámil či nikoli. Pokud ano, pak samotná skutečnost, že doručení bylo provedeno jiným než předepsaným způsobem, již nemá vliv na zákonnost doručování.“

[22] Pokud by tedy rozhodnutí namísto (řádného) doručení datovou schránkou bylo doručeno adresátovi prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, bylo by možné považovat takové doručení za účinné. Podmínkou *sine qua non* ovšem je, aby si adresát písemnost obsahující rozhodnutí reálně převzal (ať již při samotném doručování či v rámci úložní lhůty). Pouze v takovém případě je zhojena vada nesprávného způsobu rozhodování. Je tedy evidentní, že pokud (i) rozhodnutí nebylo doručováno cestou datové sítě do datové schránky, ale (nesprávně) prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, přičemž (ii) adresát si zásilku nepřevzal a byla proto uložena, není splněna podmínka *reálného* převzetí písemnosti, tedy *reálné* seznámení se s jeho obsahem; doručení *fikcí* ve smyslu § 24 odst. 1 správního řádu je v tomto případě vyloučeno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2013, č. j. 4 As 6/2012 - 28, a ze dne 30. 11. 2016, č. j. 3 As 26/2016 - 45).

pokračování

[23] Lze tedy shrnout, že v případě posuzování vad doručování není možné postupovat formalisticky, ale je potřeba vycházet z materiálního pojetí, tedy posoudit, zda se účastník řízení skutečně seznámil s obsahem doručovaného rozhodnutí a zda měl možnost se na základě takového seznámení proti němu účinně bránit.

[24] Mezi účastníky je nesporné (a potvrzuje to i obsah správního spisu), že prvostupňové rozhodnutí bylo stěžovateli doručováno provozovatelem poštovních služeb na adresu O., kde nebyl zastižen a byla mu proto dne 13. 9. 2023 ponechána výzva k vyzvednutí zásilky; dne 27. 9. 2023 mu byla zásilka vhozena do poštovní schránky. Za situace, kdy stěžovatel v té době disponoval datovou schránkou, mu tímto způsobem nemohlo být předmětné rozhodnutí účinně doručeno. Ve spise rovněž absentuje důkaz o tom, že by se stěžovatel jakýmkoliv jiným způsobem s obsahem rozhodnutí seznámil. Následně, dne 23. 10. 2023 podal proti tomuto rozhodnutí námitky, v nichž tvrdí, že rozhodnutí mu bylo dne 25. 9. 2023 předáno na pracovišti žalované, nikoliv ovšem v jeho kompletním znění, neboť některé strany odůvodnění chyběly. Jelikož o tomto údajném předání stejnopisu absentuje ve spise jakýkoliv úřední záznam, nelze ověřit, zda bylo skutečně rozhodnutí stěžovateli předáno v kompletní podobě; znění stěžovatelových námitek naopak nasvědčuje závěru, že nebyl plně obeznámen s důvody pro vydání rozhodnutí a podklady, na základě nichž bylo vydáno, neboť námitky obsahují pouze obecný nesouhlas se změněným stupněm invalidity.

[25] Ve „*standardním*“ správním řízení by popsany stav nepochybně vedl k závěru, že stěžovatel nebyl – v důsledku pochybení žalované – prokazatelně seznámen s kompletním zněním prvostupňového rozhodnutí, v důsledku čehož měl potenciálně jen omezenou možnost kvalifikovaně proti němu brojit. V posuzované věci nicméně nelze přehlédnout, že řízení bylo vedeno dle části šesté zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Toto řízení vykazuje oproti řízení vedenému výlučně v režimu správního řádu řadu zásadních odlišností (například pokud jde o použitelnost důkazních prostředků, formy rozhodování apod.). Specifický je i rozsah přezkumu v námitkovém řízení, kdy orgán sociálního zabezpečení není vázán podanými námitkami (tj. nejen pokud jde o zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí ale i jeho věcnou správnost) a rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, přezkoumává v plném rozsahu (§ 88 odst. 4 *in fine* citovaného zákona).

[26] Za této situace má Nejvyšší správní soud zato, že i přes pochybení žalované při doručování prvostupňového rozhodnutí nebylo do procesních práv stěžovatele zasaženo natolik závažným způsobem, že by mu byla znemožněna efektivní obrana proti tomuto rozhodnutí v námitkovém řízení. Jak bylo již uvedeno, v řízení o námitkách je prvostupňové rozhodnutí přezkoumáváno ze všech myslitelných hledisek jeho zákonnosti i věcné správnosti, není proto v zásadě rozhodující, jaké námitky byly uplatněny. K popsání komplexního přezkumu by tedy došlo i za situace, kdy by stěžovatel podal toliko blanketní námitky, bez jakéhokoli bližšího upřesnění. Současně nelze přehlédnout, že zdravotní stav žadatele o invalidní důchod či jeho poživatele je stejně komplexně posuzován i v soudním řízení cestou vypracování posudku PK MPSV. Současně Nejvyšší správní soud ověřil, že prvostupňové rozhodnutí neobsahovalo žádné konkrétní důvody,

pro které byl zdravotní stav stěžovatele přehodnocen, vyjma prostého odkazu na posudkový závěr Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 4. 2023, podle kterého stěžovatel již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale byl uznán od 19. 4. 2023 invalidním pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla (jen) o 35 %. I za situace, kdyby se stěžovatel s touto informací seznámil (což nebylo prokázáno), neposkytlo by mu to informace o konkrétních důvodech, na nichž nové posudkové hodnocení stojí a nezlepšilo by to jeho postavení při podání námitek.

[27] Lze tedy uzavřít, že i přesto, že stěžovateli nebylo prvostupňové rozhodnutí řádně oznámeno, ob stojí závěr městského soudu, že tato procesní vada nezakládá bez dalšího nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, a není tedy důvodem, pro který by toto rozhodnutí mělo být soudem zrušeno.

[28] Pokud jde o kasační námitky směřující proti věcnému posouzení věci, stěžovatel především namítá absenci dostatečného zdůvodnění, proč došlo v případě jeho sluchového postižení ke snížení míry poklesu jeho pracovní schopnosti o 5 % [na 35 % oproti 40 % dle kapitoly VIII položky 1) vyhlášky č. 359/2009 Sb.]. S tímto tvrzením kasační soud nesouhlasí. Z odůvodnění napadeného rozsudku jasně plyne, proč PK MPSV ke snížení míry poklesu pracovní schopnosti u tohoto nejvýznamnějšího zdravotního postižení přistoupila; vyložila, že naměřenou ztrátu sluchu lze částečně kompenzovat za použití sluchadel, přičemž takto získaný profit je vyšší, než odpovídá procentnímu ohodnocení dle výše zmiňované položky vyhlášky (viz shrnutí v odst. 35 odůvodnění napadeného rozsudku). Městský soud pak v odst. 48 a 49 odůvodnění svého rozsudku závěry PK MPSV zopakoval a zdůraznil, že není kompetentní tento odborný (posudkově medicínský) závěr přehodnocovat. Posudek PK MPSV (ve znění jeho doplnění ze dne 4. 11. 2024) přitom zhodnotil jako úplný, srozumitelný a přesvědčivý (viz odst. 42 odůvodnění rozsudku). Poukázal přitom na příslušnou judikaturu, podle které soudy (při nedostatku medicínských kompetencí) posudek PK MPSV, jakožto důkaz zásadní váhy, mohou hodnotit pouze z pohledu výše zmíněných kritérií (viz odst. 29 odůvodnění napadeného rozsudku). Fakt, že městský soud této své povinnosti dostal, ostatně jasně dokládá jeho postup, kdy si (z důvodů uvedených v odst. 40 odůvodnění jeho rozsudku) vyžádal od PK MPSV doplnění jejího posudku k rozptýlení zjištěných pochybností. Lze dodat, že stěžovatel pomíjí úvahu městského soudu, dle které by ani v případě, kdyby PK MPSV k předmětnému snížení procentního hodnocení nepřistoupila, nemělo by to na výsledný posudkový závěr vliv, neboť hranice 50 % potřebné pro uznání invalidity ve druhém stupni by dosaženo nebylo.

[29] Namítá-li stěžovatel v této souvislosti, že na závěsná sluchadla, zmiňovaná v posudku PK MPSV, mu vznikne nárok až v roce 2028, jde z jeho strany o nepochopení posudkového závěru. PK MPSV konstatovala, že stěžovatel byl sluchadly oboustranně zajištěn (což se při vyšetření projevilo snížením hodnoty ztráty sluchu oproti měření bez sluchadel), přičemž jako *vhodnější* by se jevila sluchadla závěsná. Tedy i bez závěsných sluchadel je úbytek sluchu kompenzován v hodnotách uvedených v posudku.

pokračování

[30] Stěžovatel má rovněž za to, že žalovanou, stejně jako následně městským soudem, nebyl jeho zdravotní stav zjištěn komplexně (odst. 23 a 24 kasační stížnosti). Nesouhlasí se závěrem, že další zjištěné komorbidity nemohly mít vliv na zařazení jeho zdravotního stavu do III. stupně invalidity; už jen zjištěná omezení pohyblivosti stěžovatele v zásadě vylučují z možnosti vykonávat práci ve školství. Ani v tomto směru nelze stěžovateli přisvědčit. PK MPSV ve svém posudku zohlednila též onemocnění páteře, kloubů a psychiatrické obtíže. Výslovně reflektovala omezení hybnosti dolních končetin (zhodnocení stavu kolenních a kyčelních kloubů i páteře), přičemž konstatovala, že nebyly zjištěny ani známky ochrnutí končetin či těžší svalové atrofie. Po jejich vyhodnocení konstatovala, že její závažností nepřesahují rámec základního onemocnění a z hlediska hodnocení invalidity tak neměla zásadnější význam. Městský soud tyto závěry reflektoval (viz odst. 43 a 44 odůvodnění jeho rozsudku), přičemž uvedl, že (i) tyto závěry jsou uvedeny v diagnostickém souhrnu (ii) obsah lékařských zpráv a odborných nálezů byl v posudku podrobně popsán a rozveden a (iii) závěr, že další zdravotní postižení stěžovatele nejsou natolik závažná, aby mohla ovlivnit závěr o invaliditě prvního stupně, byl řádně odůvodněn. S ohledem na výše (odst. [26]) konstatovanou omezenou možnost přezkoumávání odborných závěrů plynoucích z posudku PK MPSV považuje kasační soud toto hodnocení městského soudu za dostačující.

[31] Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se nezohlednění jeho zkráceného pracovního úvazku v posudkovém hodnocení, zde lze stěžovatele plně odkázat na odst. 47 odůvodnění napadeného rozsudku, kde se městský soud s touto otázkou vypořádal. Městský soud plně dostal své povinnosti posoudit posudek z hlediska komplexnosti, srozumitelnosti a přesvědčivosti, o čemž svědčí fakt, že vyzval PK MPSV, aby se k této otázce vyjádřila (posudková komise vycházela původně z toho, že stěžovatel je zaměstnán na plný pracovní úvazek). Odpověď PK MPSV městský soud srozumitelně vyhodnotil, přičemž s těmito jeho závěry kasační stížnost konkrétně nepolemizuje. Ani tato námitka tak není důvodná.

[32] Namítá-li stěžovatel (v odst. 27 až 29 kasační stížnosti), že změnou zařazení rozhodující příčiny jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu do jiné položky přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. (míněno zřejmě na základě doplnění posudku PK MPSV) mu byla jako laikovi zásadně snížena možnost jeho obrany, přičemž došlo-li i na základě nového zařazení ke stejnému závěru o míře poklesu jeho pracovní schopnosti, jde o závěr velmi nepravděpodobný, tuto argumentaci je nutno zcela odmítnout. Nejvyššímu správnímu soud není zřejmé, v čem by překvalifikace (původně chybného) zařazení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele měla (při stejném procentním ohodnocení) zasáhnout do jeho práv, respektive jak by si stěžovatel představoval být o této skutečnosti srozumitelněji informován. Jde o zcela standardní a zákonem předvídaný postup, ke kterému došlo na základě vyhodnocení posudku PK MPSV městským soudem. Tvrzení o nepravděpodobnosti stejného výsledku procentuálního hodnocení je pak jen nepodloženou spekulací, ke které se kasační soud nemůže z podstaty věci vyjádřit.

[33] Konečně, předložil-li stěžovatel v doplnění kasační stížnosti nový posudek Institutu posuzování zdravotního stavu o jeho invaliditě ze dne 4. 8. 2025, dle kterého je ode dne

17. 3. 2025 invalidním ve II. stupni pro pokles jeho pracovní schopnosti ve výši 50 %, je nutné nejprve zdůraznit, že při přezkumu správního rozhodnutí rozhodují soudy dle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Nové posouzení zdravotního stavu stěžovatele, provedené po právní moci žalobou napadeného rozhodnutí, tedy v tomto řízení nelze zohlednit. Pokud snad stěžovatel zamýšlel tímto způsobem doložit postupné zhoršování jeho zdravotního stavu, které mělo být zohledněno již v řízení o snížení invalidního důchodu, jde o pouhou ničím nepodloženou hypotézou, pomíjející proměnlivost zdravotního stavu posuzovaných osob. Tento fakt ostatně plyne i z posudku PK MPSV v nyní projednávané věci, kde je popsán postupný vývoj onkologického onemocnění stěžovatele, které se z původně rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu v důsledku léčby stalo (ve stádiu remise) posudkově irelevantním.

[34] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, Nejvyšší správní soud jí v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[35] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., tedy s ohledem na výsledek řízení. Stěžovatel byl v tomto řízení procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšná žalovaná pak ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.) v tomto typu řízení právo na náhradu nákladů řízení rovněž nemá. Proto bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. června 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu